QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSETTE DEMICOLI LL.D

Il-Pulizija

(Spettur Hubert Cini)

Vs

Melvin Abela

Illum 9 ta' Jannar 2017

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputat Melvin Abela ta' 35 sena, iben Francis u Carmen nee' Bugeja, imwieled Pieta', fl-4 ta' Lulju 1977 u residenti 22, Triq il-Fikus, Zabbar, detentur ta' karta tal-identita' 378777(M):

Akkuzat talli nhar il-11 ta' Mejju 2013, ghal habta ta' 16:30 hrs, gewwa Haz Zabbar, ikkaguna griehi ta' natura gravi u permanenti fuq il-persuna ta' John Gialanze' skont kif iccertifikat Dr Alison Micallef MD;

U aktar talli fl-istess data, hin, lok u cirkustanzi volontarjament kiser il-bon ordni u l-paci pubblika b'ghajjat, storbju u glied;

U aktar fl-istess data, hin, lok u cirkustanzi ingurja jew hedded lil John Gialanze'.

Il-Qorti hija gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' htija tikkundanna lill-akkuzat ghall-hlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-hatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti hija mitluba sabiex barra milli tapplika il-piena skont il-ligi, tapplika wkoll l-artikoli 383, 384 u 385 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta ghas-sigurta ta' din il-persuna hawn fuq imsemmija kif ukoll ghal familjari tieghu.

Il-Qorti hija mitluba li tohrog ordni ta' protezzjoni ai termini tal-artiklu 412 (C) tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta, kemm waqt il-mori tal-kawza kif ukoll f'kaz ta' htija ma kull piena li l-Qorti jidrilha xierqa.

Rat in-nota ta' rinviju ghall-gudizzju mibghuta mill-Avukat Generali li permezz taghha baghat lill-imputat biex jigi gudikat minn din il-Qorti bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali kif mahsub taht:

1. Fl-artikoli 214 u 218(1)(a) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
2. Fl-artikolu 338(dd) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
3. Fl-artikolu 339(1)(e) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta;
4. Fl-artikoli 17, 31, 383, 384, 385, 412C u 533 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat li l-imputat iddikjara li m'ghandux oggezzjoni li l-kaz jigi trattat bi procedura sommarja.

Semghet ix-xhieda

Rat in-noti ta' sottomissjonijiet.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha.

Ikkunsidrat

Illi l-imputat jinsab akkuzat li fil-11 ta' Mejju 2013 ikkaguna griehi ta' natura gravi u permanenti fuq John Gialanze', kif ukoll ghal ksur tal-bon-ordni u li ingurja jew hedded lill-istess.

Illi m'hemmx kontestazzjoni li l-ferita sofferta hija ta' natura gravi izda jinghad li ma giex ippruvat li hija ta' natura permanenti anki ghaliex l-espert Mario said spjega li nuqqas ta' smiegh li John Gialanze' ilmenta minnu m'ghandux x'jaqsam mal-ferita sofferta.

Illi mill-provi prodotti jirrizulta li John Gialanze' flimkien ma' martu u bintu kienu ghadhom kif hargu mill-quddiesa tal-funeral ta' hu l-istess Gialanze'. Kif huma waslu fil-pjazzetta ta' wara l-knisja parrokjali ta' Haz-Zabbar, il-parte civile iltaqa' ma' Charles Scicluna u beda jitkellem mieghu. Dan Charles Scicluna kellu l-karozza pparkjata barra mill-parking bays billi kien qieghed jistenna lill-Ministru billi xogholu huwa xufier. Mart John Gialanze' flimkien ma' binthom marru fil-karozza li kienet ipparkjata f'parking bay u harget il-karozza mill-parking bay u pparkjata b'mod vertikali wara l-karozza misjuqa minn Charles Scicluna. L-imputat dahal f'din il-pjazzetta bil-karozza tieghu biex issib parkegg u daqq il-horn biex Pauline Gialanze' iccaqlaq il-karozza taghha. Din Pauline Gialanze' ma jidhirx li fehmet mill-ewwel li l-imputat ried jipparkja u ghamlitlu sinjal biex jibqa' ghaddej. B'hekk l-imputat rega' daqq il-horn. John Gialanze' qalilha biex iccaqlaq il-karozza u fil-fatt hekk ghamlet. Melvin Abela ipparkja l-karozza tieghu.

Sa dan il-mument ma jirrizultax li hemm wisq kontestazzjoni dwar il-fatti kif esposti. Inkwantu ghall-bqija tad-dinamika tal-incident il-Qorti tinsab rinfaccjata b'kunflitt fil-provi. Min-naha ghandha quddiemha l-versjoni moghtija mill-familja Gialanze'. Fi ftit kliem huma xehdu li hekk kif l-imputat nizel mill-karozza tieghu huwa mar fejn it-tieqa tal-passiggier tal-karozza ta' Pauline Gialanze' u beda jixxena b'idejh u jghidilhom li t-triq ma xtrawhiex[1]. Ma tawx kasu u baqa' miexi. Tela' fuq il-bankina u baqa' miexi u beda jidghi. John Gialanze' semghu u qal lill-imputat li ladarba saqitlu kellu jhalliha bi kwietha. Melvin Abela beda jidghi bil-Madonna u offenda lil John Gialanze' bil-familja tieghu. John Gialanze' irrispondih lura bl-istess lingwagg. John Gialanze' xehed[2] li huwa qal lill-imputat li kien ghadu kif hiereg mill-funeral, l-imputat resaq lejh, tah daqqa ta' ponn, tajjarlu n-nuccali u hataflu widnejh u waqqghu fl-art. Dan gara fejn hemm l-'s' tal-istop sign. Pauline u Ritianne Gialanze' xehdu fuq l-istess binarju.

Min-naha l-ohra, il-Qorti ghandha quddiemha l-versjoni moghtija mill-imputat kemm fl-istqarrija rilaxxjata minnu – li ttiehdet wara li huwa kkonsulta ruhu ma' avukat – kif ukoll meta ghazel li jixhed viva voce. Fl-istqarrija tieghu l-imputat jammetti li kif nizel mill-karozza kellem lil mart John Gialanze' u qalilha ghalfejn kienet qeghda ssakkar il-parkegg. Minn hemm baqa' miexi lejn il-monument ta' Hompesch u rega' sema lill-parte civile ghalfejn kien se jibqa' sejjer u bdew jargumentaw u joffendu lil xulxin. Malli John Gialanze' sema' lill-imputat, Gialanze' nizel minn fuq il-bankina u qasam it-triq u mar fid-direzzjoni tieghu. Dak il-hin Gialanze' xejjer idejh ma' wicc l-imputat u qabdu f'xulxin, l-imputat ighid *'Naf li bdejna niggieldu u gejna fl-idejn u anki waqajna mal-art u gew xi nies jippruvaw iferquna imma ma setghux. Lili ghamilli xi grif ma' wicci u anki qattaghli ftit il-flokk minn wara u f'daqqa wahda rajtlu widnejh kollha demm. Jista' jkun li dak il-hin jien ghalaqt halqi u gdimtlu widnejh u nahseb li tajjartlu bicca mill-qarquca ta' widnejh ghax huwa kien rasu go fija u kellu widnejh ma' halqu. Jien dak il-hin kelli biza' u paniku kbir u bdejt niddefendi ruhi.'* Ighid li huwa nfixel ghaliex John Gialanze' aktar qabel kien qallu li kien se jifqalu wiccu.

---

[1] Ara xhieda ta' Ritianne Gialanze' tad-29 ta' Gunju 2013

[2] Seduta tat-12 ta' Gunju 2013

Meta xehed viva voce xehed fuq l-istess linja ghalkemm kien aktar dettaljat. Xehed li huma argumentaw: *"Jiena qieghed fuq il-bankina n-naha fejn hemm il-monument ta' Hompesch u huwa l-boghod minnu. U f'daqqa u l-hin qalli ibqa' sejjer gbin ghax nifqaghlek wiccek. Ghidtlu u tghid mhux hekk nibqghu jiena. Umbaghad f'daqqa u l-hin narah gej b'herra kbira ghal fuqi. Ir-ragel l-iehor li kien hemm mieghu li kien is-sur Scicluna prova jzommu imma lahaq zgiggalu u gie ghalija. Jiena xorta dak il-hin bqajt fuq il-bankina ghax ma bsartx li ha jasal li ha jaggredieni kif fil-fatt ghamel.*

L-ewwel haga li ghamel b'idejh ix-xellugija hatafli l-leminija u bl-ohra tani daqqtejn ta' ponn hawnhekk jigifieri, got-tanbur ta' widnejja. U jiena ppruvajt nillibera ruhi minnu. Hatafli l-flokk u beda jcarratuli minn wara, minn hawn mill-ghonq jigifieri l-flokk qieghed ghandek tista' tarah jigifieri".

In kontro-ezami xehed *"dik ma kellix l-intenzjoni jigifieri li nigdem, ghalaqt halqi ghax dak il-hin qiesni kont qed nifga imma mhux li ridt nigdimli widnejh just gdimtilu. Ovvjament umbaghad rajtha widnejh maqtugha. Jigifieri b'xi mod jew iehor taret din il-widna. Heq kien hemm id-demm man-number plate tal-karozza dik nista' nghid ukoll jigifieri imma zgur ma nhossx li qtajtilu jien widnejh. Filfatt sorry ma' halqi la kelli demm u lanqas mal-flokk nerga' nghidek qieghed Ghandi ma kienx hemm."*

Charles Scicluna jixhed li kien qieghed jistenna lill-Ministru billi hu xufier taghha. Kien fejn is-sigra fuq il-bankina bilqeghda fuq cint. John Gialanze' qallu li xtaq ikellem lill-Ministru li kienet qeghda l-funeral. F'hin minnhom wasal l-imputat, daqq il-horn biex jipparkja ghaliex kien hemm il-karozza tal-mara ta' John Gialanze'. Hija fehmitu li ried ighaddi u ma saqitx. Rega' daqq il-horn. John Gialanze' qalilha biex iccaqlaq billi l-imputat ried jipparkja u fil-fatt hekk ghamel. Ix-xhud kompla li l-imputat qabad nizel mill-karozza u sejjer 'l isfel. L-imputat nizel minn fuq il-bankina. Kif nizel l-isfel waqfu John Gialanze' u qallu biex darb'ohra messu daqq bil-mod. L-imputat irrispondih u bdew jargumentaw bil-kliem bejniethom. F'daqqa w il-hin imxew lejn xulxin u f'nofs it-triq qabdu jaghtu u gew kobba. Huwa beda jigbed lil John Gialanze' minn dahru. Huwa rahom jiggieldu flimkien. It-tnejn li huma habtu mal-karozza u habtu rashom. Ha xi ritratti dakinhar li esebixxa in atti. Huwa pprova jferraqhom. waqghu. Huwa jixhed li x'hin waqghu gew mal-bumper u habtu man-number plate. Huwa jixhed li kien Gialanze' li ta l-ewwel daqqa lill-imputat fil-genb ta' wiccu u mbaghad it-tnejn qabdu

f'xulxin. Ix-xhud sostna li ma rax lill-imputat jobzoq il-widna. Huwa sema' lill-imputat joffendi lil Gialanze' bil-familja tieghu.

Wara li l-Qorti qieset il-versjonijiet moghtija u ezaminat il-provi prodotti tqis li l-versjoni moghtija mill-imputat hija ferm aktar veritiera anki ghaliex hija korroborata mix-xhieda ta' Charles Scicluna li huwa xhud indipendenti ghall-partijiet u kif ukoll hija korroborata minn provi ohra fosthom id-demm fejn instan li allura jipprova li John Gialanze' qasam huwa lejn id-direzzjoni tal-imputat u mhux bil-kontra.

L-imputat issolleva l-eccezzjoni tal-legittima difiza. Fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija (Spettur Sandra Zammit) vs Clint Zammit** [3] inghad:

"L-imputat eccepixxa id-difiza ta' self defence ghar-rigward din l-akkuza. Persuna tilqa' b'forza il-vjolenza jew aggressivita ta' persuna ohra diretta lejha jew lejn terzi kontra liema persuna hekk aggressiva l-agir tad-difensur imputat huwa dirett. Fil-legittima difesa trid tkun intlahqet sitwazzjoni ta' perikolu, dannu, theddida u/jew minaccja tal-istess, bl-agir tal-aggressur u mhux da parti tad-difensur, sitwazzjoni ikkrejata unikament mhux minn min jadotta dik t-tip ta' difiza izda minn min qed juri jew jimmanifesta dak il-perikolu jew theddid jew dannu imminenti.

Fil-fatt l-Artikolu 233 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta jghid:

"Ma hemmx reat meta l-omicidju jew l-offiza fuq il-persuna huma ordnati jew permessi mill-ligi jew mill-awtorita' legittima, jew mehtiega mill-bzonn attwali tad-difiza legittima ta' wiehed nnifsu jew ta' haddiehor."

Dan il-kliem huwa car hafna fih nnifsu. L-Artikolu 224 tal-istess Kap. 9 jispecifika l-kazijiet ta' bzonn attwali tad-difiza legittima.

[3] Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali deciza fid-19 ta' Mejju, 2014

Jigi rilevat minnufih li d-dritt ghal legittima difesa jitwieled u huwa konsegwentement naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu. Fil-fatt fis-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Micallef' (Vol. XXXIV pg. 1072) intqal li:

"*Id-disposizzjoni tal-ligi li tiskuza lil min jikkaguna offiza lil persuna ohra in difesa tal-proprjeta tal-ferritur, tirrikjedi li l-azzjoni, biex ikun skuzabbli, ghandha tizvolgi ruhha dak il-mument stess li tkun qed tigi nvaza l-proprjeta u in difesa attwali taghha.*"

F'sentenza moghtija mill-Corte di Cassazione nhar is-sitta w ghoxrin (26) ta' Jannar, 1948 (Riv. Pen.1948 pg. 213) gie ritenut li:

"*Per la legittima difesa non occorre che sia in atto la violenza; basta il pericolo. E' sufficiente il gustificato timore di un offesa imminente. Nemo tenetur expectare doneo perciliatur.*"

Il-ligi taghna pero' timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew periklu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Id-difiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur, jigifieri hsara jew offiza fil-hajja, fil-gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu, stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak il-mument, biex jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri, il-perikolu ghandu jkun attwali, istantanju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali, ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel, ghax dan jista' jaghti kaz biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima.

Il-periklu jrid wkoll ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li kien qed isehh, ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Ghandu jigi applikat t-test soggettiv kif diversi awturi u sentenzi tal-Qorti dejjem specifikaw, u mhux bizzejjed li wiehed jghid x'setgha ghamel jew x'messu ghamel id-difensur (l-imputat)

qabel ma ha l-azzjoni in difesa bl-uzu tal-forza. Fil-fatt il-Professur Mamo fin-Noti tieghu tal-ligi penali jghid:

"The danger against which the accused reacted should be viewed not necessarily as it was in truth and in fact, but rather as the accused saw it at the time."

Fil-fatt, fil-kawza deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar l-ghoxrin ta' Jannar, 1995 fl-ismijiet 'Il-Pulizija vs Joseph Psaila' jinghad li:

"Id-dritt ghall-legittima difesa jitwieled u huwa konsegwenza naturali mid-dritt fundamentali ta' kull bniedem li jipprotegi lilu nnifsu minn xi aggressjoni jew dannu anke bl-uzu ta' forza. Izda il-ligi timponi certi kundizzjonijiet biex din l-eccezzjoni tigi milqugha. Cioe' t-theddid ta' xi aggressjoni jew dannu jew perikolu irid ikun ingust, gravi w inevitabbli. Id-difiza trid tkun saret biex jigu evitati konsegwenzi li jekk jaffettwaw ruhhom jikkagunaw hsara irreparabbli lid-difensur jigifieri hsara jew offizi fil-hajja, gisem u/jew partijiet tal-gisem tad-difensur. L-imputat difensur irid jipprova li dak li ghamel, ghamlu stante li fl-istat psikologiku li kien jinsab fih f'dak il-mument biex jevita xi perikolu li ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor. Jigifieri il-perikolu ghandu jkun attwali, istantaneju u assolut u ma jridx ikun xi perikolu anticipat. Il-perikolu ghandu jkun attwali jigifieri ta' dak il-hin u mhux xi theddida ta' perikolu li tkun saret hinijiet qabel ghax dan jista jaghti lok biss ghal provokazzjoni u mhux difesa legittima. Il-perikolu irid ikun assolut cioe' li f'dak il-mument li qed jsehh ma setghax jigi evitat b'xi mod iehor."

Applikati dawn il-principji ghall-kaz odjern tqis li l-elementi kollha jirrizultaw. Fl-ewwel lok kien Gialanze' li ta l-ewwel daqqa ta' ponn lill-imputat u mill-ewwel gew f'xulxin. Meta imbaghad John Gialanze' zamm lill-imputat bil-mod kif zammu ossija qabdu minn ghonqu l-imputat hassu qieghed jifga u ried jillibera ruhu u dan kif spjegat ben tajjeb mill-imputat innifsu w ippanikja u ghalhekk gidem lill-istess Gialanze'.

Dan kien incident sfortunat anki ghaliex huwa evidenti li l-istess Gialanze' kien emottivament fragili tenut kont tal-fatt li kien ghadu kif miet huh.

Illi inkwantu ghat-tieni u t-tielet imputazzjonijiet dawn gew ippruvati mill-prosekuzzjoni billi bla ebda dubju rrizulta l-ksur tal-paci pubblika bi glied u ghajjat u inoltre' l-imputat offenda lill-istess Gialanze' b'familtu.

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti filwaqt li tilqa' l-eccezzjoni tal-legittima difiza sollevata mill-imputat u dan inkwantu ghall-ewwel imputazzjoni, wara li rat l-artikoli 338(dd) u 339(1)(e) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta ssib lill-imputat hati tat-tieni u t-tielet imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu u tikkundannah ghall-hlas ta' €58 ammenda ghat-tieni imputazzjoni u ghall-hlas ta' €58 ammenda ghat-tielet imputazzjoni.

Inoltre' bl-applikazzjoni tal-artikolu 383 tal-Kap 9 tal-Ligijiet ta' Malta qeghda torbot lill-hati b'garanzija personali tieghu nnifsu ghaf-favur ta' John Gialanze' taht penali ta' elf euro (€1,000) ghal zmien sena millum sabiex izomm il-kwiet mieghu.

Dr Josette Demicoli LL.D

Magistrat